

Милана Миливојевић
Народна библиотека Србије
milana.milivojevic@nb.rs

Библиографија часописа *Пут и саобраћај* 1955–2008.

Добриловић, Јелена. *Библиографија часописа Пут и саобраћај: 1955–2008*. Београд: Друштво за путеве Србије, 2008.

У издању Друштва за путеве Србије објављена је *Библиографија часописа Пути и саобраћај* којом је обухваћен период излажења овог часописа од 1955. до 2008. године.

Овом библиографијом обухваћени су радови свих аутора објављивани током протеклих нешто више од пет деценија излажења часописа. Часопис *Пути и саобраћај*, стручни је часопис Друштва за путеве Србије. Званично постоји од 1955. године, када је одлуком Скупштине Друштва, одржане у Београду, и покренут.

Овом стручном часопису претходила је форма билтена, која је настала непосредно након оснивања Друштва за путеве Србије, 17. маја 1953. године. Већ тада било је јасно да је потребно да се отпочне са издавањем гласила у којем би се писало о проблемима пројектовања, грађења и одржавања путева, а истовремено и обавештавало о раду Друштва.

Тадашњи *Билтен Друштва за путеве Србије* имао је облик новине, формата 21x29cm. Штампан је најчешће на четири стране. Током излажења, до 1955. године, објављено је шест бројева. Главни уредник био је Добриловић Стевановић, дипл. инг. грађевинарства, који је био и први председник Друштва за путеве Србије. Значај тадашњег *Билтена* посебно се огледа у информисању путарске јавности о техничким и административним догађајима који су обележили тај период.

У том периоду, градња путева у Србији била је у порасту, што је праћено и повећаним обимом одржавања путне мреже. Текућа догађања захтевала су и обимнији путарски часопис, неку врсту техничког информатора и водича. Због тога, дотадашњи билтен прераста у часопис Друштва за путеве Србије, чија библиографија је објављена 2008. године.

Ауторка, мр Јелена Добриловић, библиотекар у Библиотеци Института за путеве а.д, засигурно је један од озбиљних познавалаца грађе којом се бави и часопис Друштва за путеве Србије. Као руководиоца специјалне библиотеке каква је Библиотека поменутог Института, а и с обзиром да је 2007. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду одбранила магистарску тезу „Специјалне библиотеке у науч-

ноистраживачким институтима”, мр Јелена Добриловић је веома стручно приступила изради ове Библиографије. Она је први библиографски попис радова објављених у часопису *Пути и саобраћај*, рађен *de visu*.

Са 2.538 библиографских јединица обухваћени су сви аутори и њихови радови публиковани у часопису током педесет и четири године излажења. Сваку библиографску јединицу, поред основних библиографских елемената, прати и кратак опис тематике којом се аутор бавио. Тиме се добија прегледан увид у грађу и значајан путоказ за даља претраживања и детаљнија истраживања, што уосталом и јесте један од задатака библиографије.

На 483 стране, након „Увода”, у којем нам је ауторка дала исцрпан историјски и тематски приказ Друштва и његовог гласила, следи поглавље „Библиографска грађа” у ком је на 367 страна обрађено поменутих 2.538 библиографских јединица. Библиографија је урађена по међународном стандарду ISBD (CP). Прва библиографска јединица има потпун библиографски опис, а све остале скраћени. Грађа је класификована комбиновано, алфаветско-азбучним поретком по презименима аутора (у одредници) или насловима, и хронолошки, тако што је више библиографских јединица једног аутора срећено по времену излажења, од најстаријег до најновијег датума. Овај драгоцен библиографски приручник опскрбљен је ауторским и предметним регистром, што библиографију чини информативнијом и једноставнијом за употребу.

С обзиром да стручна периодика, евидентирајући напредак у науци, јесте главно средство за саопштавање текућих научних информација, она, подижући ниво знања стручних кадрова, има и едукативни карактер. Стога, и сваки библиографски попис стручних радова и текстова једне серијске публикације значајан је допринос науци. Такву улогу и значај носи и *Библиографија часописа Пути и саобраћај*. Стручно и исцрпно, представљено је више од пола века научноистраживачког рада најпризнатијих стручњака из ове области код нас.

Ивана Петковић
Народна библиотека „Стеван Сремац”, Ниш
petkovic_4@hotmail.com

Из албума старог Ниша

Чупић, Марија. *Из албума старог Ниша: фотографије*. Ниш: Народна библиотека „Стеван Сремац”, 2009.

Ове године Народна библиотека „Стеван Сремац” у Нишу обележава сто тридесет година свог трајања као јавна библиотека. Тим поводом објавила је занимљиву стручну

публикацију библиотекара Марије Чупић *Из албума старог Ниша*, као трећу по реду у својој едицији „Завичајна ризница”.

Фонд фотографије чини део завичајног фонда, и значајан је извор информација о знаменитим личностима, деловима града, значајним објектима, историјским догађајима. Аутор, Марија Чупић, представила је део фонда фотографије (фототека) које се чувају на Одељењу завичајних и посебних фондова Народне библиотеке у Нишу. Језгро и највреднији део фонда чине фотографије Нишлија и Ниша с краја 19. и почетка 20. века.

У публикацији је приказано 130 одабраних оригиналних фотографија које су тематски веома раличите. Највећи број фотографија чине портрети (тзв. допојасни портрети, портрети целе фигуре, групни портрети), затим следе фотографије објеката (зграда), као и фотографије разних догађаја.

Обрада посебних фондова захтева и посебно добро познавање области на коју се фонд односи, тако да је аутор Марија Чупић стручно урадила овај део посла. Библиографски опис прати сваку фотографију и рађен је према Међународном стандарду за библиографски опис некњијне грађе – ISBD (NBM). Записи су поређани по формату од I до IV, а у оквиру формата сређени су по numerus sirens-у. Код ауторских фотографија, одредницу чине презиме и име аутора (фотографа). Остале фотографије код којих се није могао утврдити аутор/фотограф, воде се на наслов. Све одреднице су ћириличне, јер је то писмо Библиотеке. Напомене је дао каталогизатор због објашњења библиографског описа. Уз сваки запис стоји НИБИС ИД број, односно идентификациони број публикације у електронској бази подата-

ка Народне библиотеке у Нишу, инвентарни број и сигнатура. На крају *Албума*, аутор је приказао регистар наслова.

Треба похвалити и истаћи овај први корак у представљању јавности визуелне грађе која се налази у фондовима Народне библиотеке у Нишу, тачније на Одељењу Завичајних и посебних фондова, Одељењу које неколико година уназад активно учествује у издавачкој делатности ове културне установе у Нишу. Уложено је много труда, ангажовања, али и истинске љубави, како би се дали што прецизнији и исцрпнији подаци о ауторима и времену настајања приложених фотографија. Осим жеље да се представи богат фонд разноврске библиотечке грађе која се прикупља, обрађује и чува у Библиотеци, издавање овог *Албума* је и позив грађанима да помогну у прикупљању фотографија, које би се, захваљујући новим технологијама, скенирале и обрадиле, и на тај начин нашле на Web порталу Народне библиотеке „Стеван Сремац” у Нишу и ушле у процес дигитализације.

Нарочито треба истаћи графичко обликовање корица, које је зналачки урадио Велибор Станојевић.

Ниш као тема фотографског интересовања и као седиште фотографа, појављује се први пут крајем 19. века. Сто тридесет фотографија *Из албума старој Ниши* намењено је стручној, научној, културној јавности, али и заљубљеницима у фотографију и овај крај, јер даје документарни допринос пружању информација о Нишу, а уједно и на симболичан начин представља обележавање сто тридесет година постојања Народне библиотеке „Стеван Сремац”.

Јапанске графике – Накаи Утагава Јошитаки (1841–1899): два самураја и жена, 1860.